

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit*
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต*

กัลยา มั่นล้วน** Kanlaya Munluan**
ณัฐพล ชัยหาญ*** Nattapol Chaihan***

Abstract

Professional nurses' knowledge, attitude, and self-efficacy perceptions are critical factors in promoting living wills for critically ill patients. This descriptive correlational research aimed at examining professional nurses' knowledge, attitude, and self-efficacy in promoting living wills for critically ill patients. The sample included 154 ICU nurses working at a university hospital. The research instruments consisted of 1) a personal information record form; 2) a questionnaire on knowledge to promote living wills; 3) a questionnaire on attitude to promote living wills; and 4) a questionnaire on self-efficacy to promote living wills. Descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient were used to analyze the data.

The findings revealed that the average score of nurses' knowledge about promoting living wills was high, while the attitude and self-efficacy scores about promoting living wills were moderate. There was a significant relationship between attitude toward promoting living wills and self-efficacy ($r = .28, p < .05$), but no significant relationship between knowledge and self-efficacy toward promoting living wills ($p > .05$).

The results of this research can be used as a basis for developing the competency of professional nurses in intensive care units. However, in this study, attitude had a positive correlation with self-efficacy perception, while knowledge had no correlation with self-efficacy perception. Subsequent studies should study other variables as a basis for developing nurses' competencies in promoting living wills for critically ill patients.

Keywords: Knowledge; Attitude; Self-efficacy; Living wills

* Received funding from Huachiew Chalermprakiet University

** Nursing Instructor, Faculty of Nursing, Huachiew Chalermprakiet University

*** Corresponding author, Nursing Instructor, Faculty of Nursing, Huachiew Chalermprakiet University;
e-mail: nattapol.chaihan@gmail.com

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

บทคัดย่อ

ความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยวิกฤต การวิจัยแบบพรรณนาคความสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 154 คนที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตในโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต 3) แบบสอบถามทศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต และ 4) แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติ Pearson's correlation coefficients

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความรู้ในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับสูง คะแนนทศนคติ และคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ทศนคติมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .28, p < .05$) แต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ($p > .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤต อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ทศนคติมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน แต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยวิกฤตต่อไป

คำสำคัญ: ความรู้ ทศนคติ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การทำพินัยกรรมชีวิต

* ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*** ผู้เขียนหลัก อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

e-mail: nuttapol.chaihan@gmail.com

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะเจ็บป่วยวิกฤต เป็นปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการเสื่อมหน้าที่ของอวัยวะที่สำคัญของร่างกาย มีผลให้เกิดความเจ็บป่วยรุนแรงคุกคามต่อชีวิต และต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา จำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยทีมการรักษาที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้ผู้ป่วยรอดชีวิตและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนภายหลังการรักษา (Sujaritwarakul & Somanusorn, 2018) อย่างไรก็ตามหากพยาธิสภาพของโรคมักมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นจนไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ และอาจมีชีวิตรอดอยู่ในช่วงเวลาที่จำกัด บุคคลก็จะได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (palliative care) ผู้ป่วยและครอบครัวจะได้รับการเตรียมความพร้อมจากแพทย์และพยาบาลในระดับหนึ่ง เช่น ได้ทราบว่าเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ การดำเนินของโรคของผู้ป่วยแย่งลง (Loknimit, Janda, & Sumdaengrit, 2020) ระยะประมาณการมีชีวิตรอดของผู้ป่วย และแนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วย เป็นต้น (Kastbom, Milberg, & Karlsson, 2017) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ มีความทุกข์ทรมานน้อยที่สุด ได้ใช้เวลาที่เหลืออยู่จัดการกับสิ่งที่ค้างคา ได้อยู่กับคนที่รักและมีความหมายกับชีวิต รวมถึงได้ใช้เวลาที่เหลือเพื่อการเตรียมตัวสำหรับเป้าหมายสุดท้ายคือการตายดี ตายสงบ (good death) (Brodén, Deatrck, Ulrich, & Curley, 2020)

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการวางแผนชีวิตโดยการเลือกปฏิเสธการรักษาที่เป็นเพียงการยืดชีวิต หรือเพื่อยุติความทรมานจากการเจ็บป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 โดยการแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือการทำพินัยกรรมชีวิต (living will) ซึ่งเป็นหนังสือซึ่งบุคคลแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าว่าไม่ประสงค์รับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย โดยการทำพินัยกรรมชีวิตมีประโยชน์หลายประการ ได้แก่ ผู้ป่วยได้แจ้งเจตจำนงแก่ญาติและบุคคลใกล้ชิด ทำให้สามารถลดความขัดแย้งระหว่างแพทย์และญาติในการวางแผนการรักษา ทำให้ผู้ป่วยไม่ต้องเจ็บปวดจากอุปกรณ์พุงซีฟ (Kurin & Mirarchi, 2021) ตลอดจนทำให้ผู้ป่วยได้ใช้เวลาระยะสุดท้ายอยู่กับญาติในขณะที่ยังมีสติสัมปชัญญะ ในทางปฏิบัติการทำพินัยกรรมชีวิตมักถูกใช้ในในกลุ่มผู้ป่วยที่มีโรคคุกคามต่อชีวิตและได้รับการรักษาแบบประคับประคอง (palliative care) เช่น ผู้ป่วยมะเร็ง ผู้ป่วยโรคหัวใจล้มเหลว ผู้ป่วยหอบหืด ผู้ป่วยกลุ่มเปราะบาง (frailty) และโรคสมองเสื่อม แต่การทำพินัยกรรมชีวิตยังมีประโยชน์สำหรับผู้ป่วยกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต และอาการของโรคแย่งลงจนไม่สามารถรักษาให้หายได้ และมีแนวโน้มที่จะเข้าใกล้ความสูญเสีย (Alsayed, Tayeb, & Boker, 2022; Brodén et al., 2020)

สิทธิในการแสดงเจตนาของผู้ป่วยเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต เพื่อแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงการยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต ยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย อีกทั้งรายงานการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีจำนวนไม่มาก จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบริบทสังคมไทย พบเพียงการศึกษาการตัดสินใจทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล (Phurithum-machote, 2016) และความต้องการทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยสูงอายุ (Kangwansura, Tienthavorn, Srisuwan, & Gesakomol, 2022) สำหรับการศึกษาในมุมมองของพยาบาลวิชาชีพต่อการทำพินัยกรรมชีวิต พบว่ามี การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การรับรู้สมรรถนะของพยาบาลต่อการส่งเสริมการทำหนังสือแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของผู้ป่วย โดยศึกษาในผู้ป่วยอายุกรรมและศัลยกรรมทั่วไป (Hemnoot, Junda, & Phinitkha-jomdech, 2021) อีกทั้งมีการศึกษาระดับความรู้ และทัศนคติของแพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับการทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าสำหรับการดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิตของแพทย์และพยาบาล (Bussa, Pornpiboon, & Sittisombut, 2019)

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ในต่างประเทศ มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย ประสบการณ์การทำงาน ความรู้เกี่ยวกับพินัยกรรมชีวิตและกฎหมายเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต ความมั่นใจในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต (Coffey et al., 2016) อีกทั้งพบว่ามีการศึกษาความรู้และทัศนคติของพยาบาลในการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งพบว่าพยาบาลมีความรู้อยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต และมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมให้ผู้ป่วยทำพินัยกรรมชีวิต อีกทั้งพยาบาลยังขาดความมั่นใจในการสื่อสารกับผู้ป่วยเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต (Vazquez-Campo, Tizon-Bouza, Martinez-Santos, & Vilanova-Trillo, 2020) นอกจากนี้ มีการศึกษาทัศนคติต่อการทำพินัยกรรมชีวิต ทักษะการสื่อสารของพยาบาล ความรู้ และการรับรู้เรื่องความตาย โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพยาบาลในแผนกฉุกเฉิน และพยาบาลในหอผู้ป่วยประคับประคอง ผลการศึกษาพบว่าระดับของความรู้ ทศนคติ ทักษะการสื่อสาร และการรับรู้เรื่องความตายของพยาบาลทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งพบว่า ความรู้และทัศนคติของพยาบาลแผนกฉุกเฉินต่ำกว่าพยาบาลในหอผู้ป่วยประคับประคอง (Yang et al., 2023) การศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การที่พยาบาลมีความรู้และทัศนคติที่ดีและถูกต้องในเรื่องสิทธิการทำพินัยกรรมชีวิตจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม (Alsayed et al., 2022; Poveda-Moral et al., 2021)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจ โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยวิกฤตเกี่ยวกับมุมมองในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยทำพินัยกรรมชีวิต โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 20 ราย พบว่า 1) พยาบาลมองว่าการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต หรือหนังสือแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตเป็นการรณฆฆาตหรือการส่งเสริมให้ผู้ป่วยตายโดยเจตนา 2) บุคลากรผู้ให้การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายมักมีความวิตกกังวลในการดูแลความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ป่วยและครอบครัว และ 3) พยาบาลวิชาชีพขาดความมั่นใจในการสื่อสารกับผู้ป่วยหรือครอบครัวเกี่ยวกับการดำเนินของโรค การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการทำพินัยกรรมชีวิต และไม่มั่นใจที่จะขอให้ญาติผู้ป่วยเป็นผู้ตัดสินใจแทนในการแสดงเจตนาทำพินัยกรรมชีวิต นอกจากนี้พยาบาลยังให้ข้อมูลว่า ผู้ป่วยบางรายไม่ได้รับข้อมูลเพื่อตัดสินใจทำพินัยกรรมชีวิตไว้ตั้งแต่แรกรับเข้าในหอผู้ป่วยวิกฤต เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น หัวใจหยุดเต้น พยาบาลในหอผู้ป่วยมีความลำบากใจในการตัดสินใจช่วยเหลือ หรือบางสถานการณ์เมื่อพยาบาลได้ช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยการกู้ชีพแล้ว แต่ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของผู้ป่วยและญาติที่ไม่ต้องการรับการช่วยเหลือด้วยหัตถการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ย่อมทำให้เกิดปัญหาหระหว่างญาติผู้ป่วยกับพยาบาลตามมา ดังนั้นพยาบาลจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และมีสมรรถนะในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต หรือหนังสือแสดงเจตนาล่วงหน้า

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรสุขภาพบางส่วนยังมีความรู้ค่อนข้างน้อยร่วมกับมีทัศนคติในเชิงลบเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต (Hemnoot et al., 2021) และมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ค่อนข้างจำกัด อีกทั้งการศึกษาที่ผ่านมาพบเพียงการศึกษาในผู้ป่วยกลุ่มอื่น ผลการศึกษามีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการศึกษาในตัวแปรด้านความรู้ ทศนคติ และสมรรถนะแห่งตน นอกจากนี้พยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤตถือเป็นบุคลากรสุขภาพมีบทบาทในการดูแลและใกล้ชิดกับญาติมากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีความรู้และทัศนคติที่ดีในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งการมีความรู้ที่ดีมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีของพยาบาลในการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1975) ที่กล่าวว่า ทัศนคติเป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิบัติ และความรู้จะไม่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจนกว่าจะเกิดทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติ นั้น ๆ ร่วมกับแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1997) ที่กล่าวว่าบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดออกมานั้นต้องมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองเพื่อกระทำพฤติกรรมนั้นให้บรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะของตนเองมีความสัมพันธ์กันซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤตให้มีความรู้ มีทัศนคติที่ดี และมีความสามารถในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยวิกฤต เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบประคับประคอง อยู่ในภาวะที่สงบของชีวิต ลดความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน อีกทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขณะเจ็บป่วย อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยดำเนินชีวิตขณะอยู่ในวาระสุดท้ายอย่างมีสุขภาวะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (self-efficacy theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1997) ประยุกต์ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom, 1975) ซึ่งบลูมกล่าวว่าความรู้เป็นกระบวนการทางสมองที่มีขั้นตอนในการพัฒนาทางด้านสติปัญญา เกี่ยวข้องกับการรู้และการจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อใช้มาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งความรู้ของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤตเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิทธิการทำพินัยกรรมชีวิตตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 เมื่อพยาบาลมีความรู้ที่ดีจะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการดูแล และให้คำแนะนำผู้ป่วย สามารถตอบสนองและให้คำแนะนำผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง สำหรับทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤตเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต คือความรู้สึกและความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการส่งเสริมทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตของผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย หรือหนังสือแสดงเจตนาการไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของตน หรือเพื่อยกการยืดยาวจากการเจ็บป่วยโดยการทำให้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิตมีผลทำให้พยาบาลเกิดความมั่นใจในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตตามมา โดยเมื่อมีการเรียนรู้ในตัวบุคคลจะเกิดความเข้าใจส่งผลให้เกิดทัศนคติ และมีความมั่นใจที่จะส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต

การศึกษาครั้งนี้จึงประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (self-efficacy theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1997) โดยแบนดูราได้ให้คำจำกัดความการรับรู้สมรรถนะของตนเองว่า เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยภายในตัวบุคคล คือ ความรู้และทัศนคติ การที่พยาบาลวิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิตจะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีในการให้คำแนะนำเพื่อส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความมั่นใจ เชื่อมั่นในความสามารถของตนตามมา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพ ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลจากสภาการพยาบาล ที่ให้การดูแลผู้ป่วยและปฏิบัติงานในโรงพยาบาล จำนวน 8 หอผู้ป่วย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานีจำนวน 1,200 คน

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต จำนวน 8 หอผู้ป่วย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นพยาบาลวิชาชีพได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลจากสภาการพยาบาล 2) ปฏิบัติงานหอผู้ป่วยวิกฤต 3) มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1 ปีขึ้นไป 4) มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองอย่างน้อย 1 ราย และ 5) ยินดีเข้าร่วมการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้โปรแกรม $G * power$ กำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.9 ทดสอบแบบสองทาง ขนาดอิทธิพล (effect size) ทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่ศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้ (Hemnoot et al., 2021) ได้ค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.26 คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 147 คน เพื่อป้องกันการไม่สมบูรณ์ของข้อมูลจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 5 ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ 154 คน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดตามความสะดวก (convenience sampling) โดยเก็บที่หอผู้ป่วยจนครบ 154 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) การนับถือศาสนา 5) ระดับการศึกษา 6) รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 7) หน่วยงานที่สังกัด 8) ประสบการณ์การทำงาน 9) ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองและผู้ป่วยระยะสุดท้าย 10) ประสบการณ์การได้รับความรู้หรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้าย 11) ประสบการณ์เคยมีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคร้ายแรงที่รักษาไม่ได้ 12) ประสบการณ์ของบุคคลในครอบครัวเคยได้รับการดูแลแบบประคับประคอง 13) หากบุคคลในครอบครัวของท่านเป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายท่านจะสนับสนุนให้ทำหนังสือแสดงเจตนาหรือไม่ เพราะเหตุใด 14) หากท่านเป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายท่านจะเลือกปฏิเสธการรักษาที่เป็นเพียงการยืดชีวิตหรือไม่ เพราะเหตุใด 15) ประสบการณ์เคยเห็นผู้ป่วยหรือญาติได้รับการยืดชีวิต และ 16) ความรู้สึกเมื่อเห็นผู้ป่วยหรือญาติได้รับการยืดชีวิต

2. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ พิชรา บุสซา และคณะ (Bussa et al., 2019) โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับการประเมินความรู้ของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤต ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจหรือการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตของผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย มีข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (multiple-choice) มี 4 ตัวเลือก การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

แปลผลคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดแบ่งออกเป็น 3 โดยใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนของ เบสท์ (Best, 1981) ดังนี้ คะแนน 6.68 – 10 หมายถึง มีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง คะแนน 3.34 - 6.67 หมายถึง มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนน 0 - 3.33 หมายถึง มีระดับความรู้อยู่ในระดับต่ำ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้คะแนนรวมในการวิเคราะห์

3. แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ พิชรา บุสซา และคณะ (Bussa et al., 2019) โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับการประเมินทัศนคติของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤต ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการส่งเสริมทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตของผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย มีข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วน (rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

แปลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนของ เบสท์ (Best, 1981) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 73.34 – 100 หมายถึงมีระดับทัศนคติสูง คะแนนเฉลี่ย 46.67 - 73.33 หมายถึงมีระดับทัศนคติปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย 20.00 - 46.66 หมายถึง มีระดับทัศนคติต่ำ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้คะแนนรวมในการวิเคราะห์

4. แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ นวลปราง เห็มหนู และคณะ (Hemnoot et al., 2021) โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับการประเมินการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤต ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการ และดำเนินการกระทำพฤติกรรมส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตในผู้ป่วยวิกฤตที่อยู่ในระยะท้ายของชีวิต มีข้อคำถาม 12 ข้อ เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วน (rating scale) 5 ระดับ คือ มั่นใจมากที่สุด ให้ 5 คะแนน มั่นใจมาก ให้ 4 คะแนน มั่นใจปานกลาง ให้ 3 คะแนน มั่นใจเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน และ ไม่มั่นใจเลย ให้ 1 คะแนน

แปลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนของ เบสท์ (Best, 1981) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 12-28 หมายถึงมีระดับการรับรู้สมรรถนะต่ำ คะแนนเฉลี่ย 29-45 หมายถึงมีระดับการรับรู้สมรรถนะปานกลาง และ คะแนนเฉลี่ย 46-60 หมายถึง มีระดับการรับรู้สมรรถนะดี สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้คะแนนรวมในการวิเคราะห์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ดัดแปลงจากต้นฉบับเดิมให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง 2) อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎี 3) อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง 4) พยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤต และ 5) พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต 2) แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต 3) แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา เท่ากับ 0.82, 0.86 และ 0.80 ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต โดยใช้สูตร Kuder - Richardson formula 20 (KR 20) ได้เท่ากับ 0.72 สำหรับแบบสอบถามทัศนคติและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้ Cronbach's alpha coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 และ 0.88 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตามเลขที่เอกสารรับรองโครงการการวิจัย HCU-EC1315/2566 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยและแจ้งให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย และสามารถถอนตัวจากการศึกษาได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม และเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัยได้ให้ลงนามเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งในระหว่างเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือตลอดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยหลักนำหนังสือจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยและใช้ข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดการวิจัย ต่อมาผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยเพื่อชี้แจงรายละเอียดการวิจัย พร้อมทั้งอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ภายหลังจากนั้นผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยเพื่อช่วยสำรวจรายชื่อพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อได้รับรายชื่อกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าไปแนะนำตัวเพื่อชี้แจงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การเก็บข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย ขอให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในหนังสือยินยอม และผู้วิจัยเก็บหนังสือยินยอมกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการระบุตัวตนไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยใช้ระยะเวลาประมาณ 30-45 นาที มีการนัดส่งคืนแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ระดับของคะแนนความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยจำแนกตามการแบ่งระดับของแบบสอบถาม
3. ทดสอบกระจายตัวของข้อมูลด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov one sample test พบว่าข้อมูลมีการกระจายตัวเป็นการแจกแจงแบบปกติ จึงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพด้วยสถิติ Pearson's correlation coefficients

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตจำนวน 154 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 96.60 อายุตั้งแต่ 18-40 ปี เฉลี่ย 36.00 ปี (SD = 7.08) สถานภาพโสดร้อยละ 60.50 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 96.12 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 90.66 รายได้เฉลี่ย 30,001 – 50,000 บาท/เดือน ร้อยละ 76.60 ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยผู้ป่วยวิกฤตอายุกรรม มากที่สุดร้อยละ 20.60 จากหอผู้ป่วยทั้งหมด 8 หอผู้ป่วย

กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงาน 5-7 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.60 รวมทั้งมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองและผู้ป่วยระยะสุดท้ายเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ เคยดูแลมากกว่า 10 ราย ร้อยละ 68.20 เคยดูแล 5-10 ราย ร้อยละ 23.40 และเคยดูแล 1-4 ราย ร้อยละ 8.40 ส่วนมากเคยได้รับความรู้หรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้าย มากที่สุด ร้อยละ 60.80 เคยมีบุคคลในครอบครัวญาติ หรือเพื่อนป่วยเป็นโรคร้ายแรงที่รักษาไม่หายขาดร้อยละ 56.50 ซึ่งได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ร้อยละ 43.50 หากบุคคลในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนเป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายเห็นด้วยที่จะสนับสนุนให้ทำหนังสือแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตร้อยละ 99.40 และหากตนเองเป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายเห็นด้วยที่จะเลือกปฏิเสธการรักษาที่เป็นเพียงการยืดชีวิตของตนเองร้อยละ 98.80 และมีความรู้สึกสงสาร อีกทั้งรู้สึกกว่าผู้ป่วย

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ได้รับความทุกข์ทรมานมากที่สุดร้อยละ 68.80 และ 67.50 ตามลำดับ

2. ระดับความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความรู้ในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.12 (SD = 1.11) อยู่ในระดับสูง คะแนนทัศนคติในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70.36 (SD = 4.59) อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.10 (SD = 8.66) อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับของความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต (n = 154)

ตัวแปร	Possible score	\bar{X}	SD	Level
ความรู้	0-10	9.12	1.11	High level
ทัศนคติ	20-100	70.36	4.59	Moderate level
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	12-60	39.10	8.66	Moderate level

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .28, p < .05$) แต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($r = .04, p = .39$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต (n = 154)

ตัวแปร	ความรู้	ทัศนคติ	การรับรู้สมรรถนะแห่งตน
ความรู้	1		
ทัศนคติ	.26*	1	
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	.04 ^{ns}	.28	1

* p-value < .05, ns = not significant

การอภิปรายผล

1. ระดับความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ของพยาบาลวิชาชีพในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.12 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนสะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตซึ่งเป็นนโยบายระดับชาติที่ต้องการขับเคลื่อนการใช้กฎหมายมาตรา 12 ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

และมีการรณรงค์ให้ความรู้และสนับสนุนให้มีการนำไปปฏิบัติของกระทรวงสาธารณสุข อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-7 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองมากกว่า 10 ราย ถึงร้อยละ 68.20 ซึ่งประสบการณ์ที่ผ่านมาจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ อีกทั้งในปัจจุบันนี้หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยในระยะท้ายมากขึ้น (Matchim, Thongthawee, Raetong, & Kanhasing, 2022) และยังมีสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายหรือกระบวนการทำพินัยกรรมชีวิตไว้ล่วงหน้าที่สามารถให้เข้าถึงได้โดยง่ายทำให้พยาบาลสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้ นอกจากนี้ในโรงพยาบาลยังมีพยาบาลเฉพาะทางด้าน การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองที่คอยสนับสนุนให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองรวมถึงการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ทำให้พยาบาลมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต เช่นเดียวกับการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ที่พบว่าความรู้ของพยาบาลที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระยะเวลาและประสบการณ์การทำงานอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งหากพยาบาลมีญาติหรือบุคคลใกล้ชิดที่เคยทำหน้าที่แสดงเจตนาการรักษาพยาบาลล่วงหน้ามาก่อน จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น (Ho, Liu, Joo, Lee, & Liu, 2022)

ทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.36 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต หรือหนังสือแสดงเจตนาไว้ล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิตของผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งอาจสะท้อนถึงบริบททางสังคมวัฒนธรรมไทยที่ยังไม่คุ้นเคยหรือยอมรับแนวความคิดเกี่ยวกับการทำหนังสือแสดงเจตนาหรือพินัยกรรมชีวิตไว้ล่วงหน้า ผลการศึกษานี้พบเช่นเดียวกับการวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่าพยาบาลมีทัศนคติเชิงลบต่อส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต และบุคลากรสุขภาพส่วนใหญ่ ยังขาดความเชื่อมั่นในการแสดงส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต และเกิดความลังเลใจในการช่วยเหลือผู้ป่วยที่จะทำพินัยกรรมชีวิต (Alsayed et al., 2022) และเมื่อเทียบกับการศึกษาในประเทศไทยของ พิซรา บุชสา และคณะ (Bussa et al., 2019) ที่ได้ศึกษาในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกฉุกเฉินและหอผู้ป่วยทั่วไปพบว่าทัศนคติของพยาบาลในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

การที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ มาตราที่ 12 มาบ้างแล้ว และยังผ่านการอบรมการดูแลผู้ป่วยในระยะท้ายมาก่อน มีกลุ่มตัวอย่างบางคนเท่านั้นที่ไม่เคยให้การดูแลผู้ป่วยในระยะท้ายเลย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการทำพินัยกรรมชีวิตเป็นการแสดงความต้องการของผู้ป่วยอย่างแท้จริงที่จะแสดงเจตนาประสงค์ไม่ขอรับการรักษาที่เป็นไปเพื่อการยื้อชีวิต และก่อให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน (Ho et al., 2022) อีกทั้งการแสดงเจตนาทำพินัยกรรมชีวิตยังช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ลดความทุกข์ทรมานในวาระสุดท้ายของชีวิต ได้ใช้เวลาที่เหลืออยู่อันมีค่าทำในสิ่งที่อยากทำ และจัดการสิ่งที่ยังค้างคาใจอยู่ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์โดยตรงทั้งจากการทำงานและบุคคลใกล้ชิดจนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดมุมมองและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับหลายการศึกษาในต่างประเทศที่พบว่า บุคลากรสุขภาพมีทัศนคติที่ดีต่อการแสดงเจตนาของผู้ป่วย เพราะการแสดงเจตนามีความสำคัญทำให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมวางแผนการรักษาด้วยตนเอง (AlFayyad, Al-Tannir, AlEssa, Heena, & Abu-Shaheen, 2019; Ho et al., 2022) อีกทั้งในทางปฏิบัติผลการศึกษานี้ก็อาจสะท้อนถึงความเห็นหรือความเชื่อที่จะปฏิบัติบทบาทในเรื่องดังกล่าว ตามแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1975) ที่กล่าวว่าทัศนคติเป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิบัติของบุคคล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการส่งเสริมทัศนคติของบุคลากรพยาบาลวิชาชีพ

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ยังถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.10 จากคะแนนเต็ม 60 สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกิดความมั่นใจในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต เนื่องจากได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติเรื่องการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตทั้ง 4 แหล่งตามทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (self-efficacy theory) ของ แบนดูรา (Bandura, 1997) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-7 ปี อีกทั้งมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองมากกว่า 10 รายเป็นส่วนมาก อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างบางรายมีประสบการณ์การให้คำแนะนำผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจมากขึ้น (Gilissen et al., 2020) กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเคยเห็นต้นแบบจากพยาบาลที่มีประสบการณ์มากกว่าในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับการตัดสินใจทำพินัยกรรมชีวิต จึงถือว่าได้เห็นต้นแบบที่ดี นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ซึ่งเป็นการอบรมในรูปแบบการบรรยาย พูดชักจูงด้วยคำพูด จึงเกิดความมั่นใจ และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต ในสถานการณ์บางครั้งกลุ่มตัวอย่างอาจเกิดความลำบากใจในการสื่อสารหรือแนะนำเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต กลุ่มตัวอย่างมักได้รับการช่วยเหลือและให้กำลังใจจากพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า หรือบางครั้งก็ได้รับความช่วยเหลือจากทีมดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองของโรงพยาบาล

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ผลการศึกษาพบว่า ทศนคติมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ บลูม และ แบนดูรา ที่กล่าวว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองเป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยภายในบุคคล ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยภายในตัวบุคคลคือ ทศนคติ และการที่บุคคลมีทศนคติที่ดีทำให้เกิดการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นออกมา (Bloom, 1975; Bandura, 1997) จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำหนังสือแสดงเจตนาทั้งจากการทำงานและบุคคลใกล้ชิด จะทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเข้าใจเกิดมุมมองที่ดี และเกิดทัศนคติที่ดีรวมทั้งเกิดความมั่นใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตมากยิ่งขึ้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤตมีการส่งเสริมให้ญาติผู้ดูแลได้ใช้สิทธิในการวางแผนชีวิตของผู้ป่วยตามเจตจำนงของผู้ป่วยที่เคยให้ไว้ในตอนที่ยังมีระดับความรู้สึกตัวที่ดีอยู่ (Yang et al., 2023; Sadini, Biotto, Crespi Bel'skij, Moroni Grandini, & Cesari, 2022) สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลปราง เหมนุช และคณะ (Hemnoot et al., 2021) ที่พบว่าทศนคติมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิตทั้งจากการทำงานและเห็นต้นแบบจากบุคคลใกล้ชิด จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเข้าใจ เกิดมุมมอง เกิดทัศนคติที่ดีรวมทั้งเกิดความมั่นใจเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิตมากยิ่งขึ้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการสนับสนุนให้ผู้ป่วยได้ใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในการวางแผนชีวิตของตนเองในประเด็นการทำพินัยกรรมชีวิตมากขึ้น

ผลการศึกษาค้นพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีคะแนนความรู้อยู่ในระดับสูง แต่การมีความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถทำให้เกิดความมั่นใจ

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

ในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิต จึงอาจกล่าวได้ว่าถึงแม้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตจะมี ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตอยู่ในระดับสูง แต่ระหว่างที่ผู้ป่วยอยู่ในกระบวนการรักษา การ พุดถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวาระสุดท้ายของชีวิตทำให้พยาบาลบางส่วนอาจมีความรู้สึกลำบากใจที่จะสื่อสารกับผู้ป่วย เกี่ยวกับการแสดงเจตนาล่วงหน้าในวาระสุดท้าย (Yang et al., 2023) อีกทั้งสถานการณ์ในทางปฏิบัติผู้ป่วย บางรายอาจแสดงเจตจำนงหรือทำพินัยกรรมชีวิตไว้ว่าจะไม่รับการรักษาที่เป็นการรักษาแบบเชิงรุก เช่น ไม่ใส่ท่อ ช่วยหายใจ ไม่ยินยอมให้ช่วยฟื้นคืนชีพ ไม่ชื้อตไฟฟ้าหัวใจ ไม่ขอเจาะเส้นเลือดดำที่คอ ไม่เอายากระตุ้นความดัน โลหิต เป็นต้น ขอเพียงการจัดการอาการเพื่อช่วยให้ตนเองตายสงบในช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่ในสถานการณ์จริง เมื่อผู้ป่วยเข้าสู่ภาวะวิกฤต ผู้ป่วยมักได้รับการดูแลตามรูปแบบของการดูแลในหอผู้ป่วยวิกฤต เช่น หากผู้ป่วยมี ภาวะหายใจล้มเหลวก็จะได้รับการใส่ท่อช่วยหายใจ หรือหากผู้ป่วยหมดสติ หัวใจหยุดเต้นก็จะได้รับการช่วยฟื้น คคืนชีพ หรือให้ยากระตุ้นความดันโลหิต หรือบางรายอาจได้รับการเจาะเส้นเลือดดำที่คอ เป็นต้น (Ozga, Wozniak, & Gurowiec, 2020) การตัดสินใจรักษาพยาบาลดังกล่าวทำให้ร่างกายผู้ป่วยบอบช้ำโดยไม่จำเป็น ทำ ให้การตายไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ส่งผลให้ผู้ป่วยเข้าสู่วาระสุดท้ายของชีวิตอย่างทุกข์ทรมาน (Carr & Luth, 2019)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาบุคลากร พยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤต โดยการส่งเสริมทัศนคติและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตแก่ผู้ป่วยและญาติผู้ดูแลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

References

- AlFayyad, I. N., Al-Tannir, M. A., AlEsa, W. A., Heena, H. M., & Abu-Shaheen, A. K. (2019). Physicians and nurses' knowledge and attitudes towards advance directives for cancer patients in Saudi Arabia. *PLoS One*, 14(4), 1-13. doi: 10.1371/journal.pone.0213938
- Alsayed, E. F., Tayeb, B. O., & Boker, A. (2022). Advanced medical directives or written living wills among Saudi intensive care units, current practice and need to optimization: Opinion of trainees. *Saudi Critical Care Journal*, 6(2), 50-57.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. New Delhi: Prentice Hall.
- Bloom, B. S. (1975). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook: Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Broden, E. G., Deatrck, J., Ulrich, C., & Curley, M. A. (2020). Defining a "good death" in the pediatric intensive care unit. *American Journal of Critical Care*, 29(2), 111-121. doi: 10.4037/ajcc2020466
- Bussa, P., Pornpiboon, P., & Sittisombut, S. (2019). Knowledge and attitude regarding advance directives for end of life care among physicians and nurses. *Nursing Journal*, 46(3), 38-48. (in Thai)

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

- Carr, D., & Luth, E. A. (2019). Well-being at the end of life. *Annual Review of Sociology*, 45, 515–534. doi: 10.1146/annurev-soc-073018-022524
- Coffey, A., McCarthy, G., Weathers, E., Friedman, M. I., Gallo, K., Ehrenfeld, M., ... Itzhaki, M. (2016). Nurses' knowledge of advance directives and perceived confidence in end-of-life care: A cross-sectional study in five countries. *International Journal of Nursing Practice*, 22(3), 247–257. doi: 10.1111/ijn.12417
- Gilissen, J., Pivodic, L., Wendrich-van Dael, A., Cools, W., Vander Stichele, R., Van den Block, L., ... Gastmans, C. (2020). Nurses' self-efficacy, rather than their knowledge, is associated with their engagement in advance care planning in nursing homes: A survey study. *Palliative Medicine*, 34(7), 917-924. doi: 10.1177/0269216320916158
- Hemnoot, N., Junda, T., & Phinitkhajorndech, N. (2021). Correlation among knowledge, attitude, and self-efficacy of professional nurses in facilitating patients' advance directive. *Journal of Nursing and Health Care*, 39(2), 49-57. (in Thai)
- Ho, M. H., Liu, H. C., Joo, J. Y., Lee, J. J., & Liu, M. F. (2022). Critical care nurses' knowledge and attitudes and their perspectives toward promoting advance directives and end-of-life care. *BMC Nursing*, 21(1), 1-8. doi: 10.1186/s12912-022-01066-y
- Kangwansura, R., Tienthavorn, T., Srisuwan, P., & Gesakomol, K. (2022). Factors affecting older adults' decision-making on having a living will. *Journal of Primary Care and Family Medicine*, 5(1), 33-44. (in Thai)
- Kastbom, L., Milberg, A., & Karlsson, M. (2017). A good death from the perspective of palliative cancer patients. *Supportive Care in Cancer: Official Journal of the Multinational Association of Supportive Care in Cancer*, 25(3), 933–939. doi: 10.1007/s00520-016-3483-9
- Kurin, M., & Mirarchi, F. (2021). The living will: Patients should be informed of the risks. *Journal of Healthcare Risk Management*, 41(2), 31-39. doi: 10.1002/jhrm.21459
- Loknimit, W., Janda, T., & Sumdaengrit, B. (2020). Self-perceived palliative care competencies of nurse working in a university hospital within less than two years of receiving bachelor's degrees. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 21(3), 373-381. (in Thai)
- Matchim, Y., Thongthawee, B., Raetong, P., & Kanhasing, R. (2022). Quality of death and its related factors in terminally ill patients, as perceived by nurses. *International Journal of Palliative Nursing*, 28(10), 491–496. doi: 10.12968/ijpn.2022.28.10.491
- Ozga, D., Wozniak, K., & Gurowiec, P. J. (2020). Difficulties perceived by ICU nurses providing end-of-life care: A qualitative study. *Global Advances in Health and Medicine*, 7(9), 1-8. doi: 10.1177/2164956120916176
- Phurithummachote, P. (2016). Attitudes towards living wills and factors affecting living wills writing decisions of Borabue Hospital' patients. *Academic Journal of Mahasarakham Provincial Public Health Office*, 1(1), 39-50. (in Thai)

The Relationship Between Knowledge, Attitudes, and Self-efficacy in Promoting Living Wills of Professional Nurses Working in an Intensive Care Unit
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะทัศนคติ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการทำพินัยกรรมชีวิตของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต

- Poveda-Moral, S., de la Casa, P. J. M., Sánchez-Valero, P., Pomares-Quintana, N., Vicente-García, M., & Falcó-Pegueroles, A. (2021). Association between knowledge and attitudes towards advance directives in emergency services. *BMC Medical Ethics*, 22(1), 1-15.
- Sedini, C., Biotto, M., Crespi Bel'skij, L. M., Moroni Grandini, R. E., & Cesari, M. (2022). Advance care planning and advance directives: An overview of the main critical issues. *Aging Clinical and Experimental Research*, 34(2), 325–330. doi: 10.1007/s40520-021-02001-y
- Sujaritwarakul, M., & Somanusorn, S. (2018). Factors related to death preparation among Thai Buddhist elderly. *Kuakarun Journal of Nursing*, 25(1), 154-169. (in Thai)
- Vazquez-Campo, M., Tizon-Bouza, E., Martínez-Santos, A. E., & Vilanova-Trillo, L. (2020). What do Galicia's nurses know about living wills? *Enfermería Clínica (English Edition)*, 30(1), 16-22. doi: 10.1016/j.enfcli.2019.09.017
- Yang, J., Kim, H. J., Heo, S., An, M., Park, S., Ounpraseuth, S., ... Kim, J. (2023). Factors associated with attitudes toward advance directives in nurses and comparisons of the levels between emergency nurses and palliative care nurses. *Japan Journal of Nursing Science: JJNS*, 20(1), e12508. doi: 10.1111/jjns.12508